

Prof. Dr. Coşkun Alptekin
1942-1998

Nekrolojiler:

Prof.Dr.COŞKUN ALPTEKİN'İN ARDINDAN

MUSTAFA ÇETİN VARLIK*

Tarih camiası ve Marmara Üniversitesi değerli bir mensubunu ve bir dost ilim adamını kaybetti. kendisi ile 1972 yılında doktorasını tamamlayıp İngiltere'den döndükten sonra İstanbul'da tanıştık. O zaman İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde doktora yapıyordum. Erzurum Atatürk Üniversitesi'ne gideceğini öğrendim. Daha sonra ben İngiltere'ye gittim. O da askere gitmişti. Ben İngiltere'den döndükten sonra Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde 1976 yılından itibaren tarih bölümünde birlikte çalışmaya başladık. Çok iyi bir dost ve arkadaş canlısı idi. O küçük Anadolu şehirlerinin aile dostluk ve arkadaşlıkları şimdi bile gözümüzde tütmektedir.

Coşkun Alptekin, aslen Malatyalı olup, bir subay çocuğu olarak 1942 yılında Gebze'de doğdu. Her subay çocuğu gibi çeşitli Anadolu şehirlerinde eğitimini devam ettirerek, 1960 yılında İstanbul Pertevniyal Lisesi'ni bitirdi. Fen alanında eğitim görmek istemesine rağmen, İstanbul Üniversitesi tarih bölümüne kaydoldu. Ortaçağ Tarihi Kürsüsü'nden "pekiyi" derece ile 1965 yılında mezun oldu. Hazırlamış olduğu Selçuklu Meskûkatı adlı mezuniyet tezi ile hocalarının takdirini kazanmıştı. Kürsü Başkanı Prof.Dr.Fikret Işıltan ile tez hocası Prof.Dr.Muammer Kemal Özergin gibi hocalar kendisini çalışkan ve kabiliyetli bir öğrenci olarak tanımışlardı.

Coşkun Alptekin daha öğrenci iken nümizmatikle ilgilenmeye başlamıştı. İstanbul Arkeoloji Müzesi İslamî Paralar Seksiyonu'nda İbrahim Artuk'un yanında çalıştı. Mezun olduktan sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nın açmış olduğu yurt dışı doktora imtihanını kazanarak 1416 sayılı kanun uyarınca İngiltere'ye gitti. Orada Londra Üniversitesi'nde meşhur Prof.Dr.Bernard Lewis'in danışmanlığında doktora çalışmalarına başladı. Kaynakları dolayısıyla Arapça öğrenmek için 1967'de Tunus'a 1970'de Şam'a gitti. Doktora çalışmaları sırasında hazırladığı "Selçuklu Paraları" isimli makalesi gerek hocası B. Lewis'in ve gerekse jürisinde bulunan C.E. Bosworth ve P.M. Holt'un tak-

* M.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı.

dirini kazandı. "The Reign of Zangi" adlı doktora tezini tamamlayarak Türkiye'ye döndü.

1976 yılından 1984 yılına kadar Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde birlikte mesai arkadaşlığı yaptık. Hatta bir süre aynı odada beraber çalıştık. Birbirimize amir memur olduk. Atatürk Üniversitesi'nde Fen ve Edebiyat Fakültesi'nde benim dekan yardımcılığı yaptığım dönemde o da bir süre tarih bölümü başkanlığı yaptı. "Dimaşk Atabegliği (Toğ-Teginler)" adlı tezi ile doçentliğe yükseldi.

1984 yılında Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi tarih bölümüne naklen atandı. 1984 yılında Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof.Dr.Hakkı Dursun Yıldız bir konferans için Erzurum'a gelmişti. Burada kaldığı birkaç günlük zaman içinde sen Coşkun Bey'le iyi anlaşıyorsun seni de İstanbul'a alalım dedi. Ve ben de 1985 yılında Marmara Üniversitesi'ne gelerek Coşkun Bey'le yine aynı odada meslektaşlığımıza devam ettik. 1984-1988 yılları arasında Fen-Edebiyat Fakültesi'nde dekan yardımcılığı yaptım. Ben de Arşivcilik Bölümü kurucu başkanlığı yaptım. 1988 yılında Atatürk Eğitim Fakültesi'ne profesör ve sonra bölüm başkanı tayin edildi. Ben de aynı yıl Fen-Edebiyat Fakültesi'ne dekan yardımcısı tayin edildim. Böylece birbirimize hep halef selef olduk.

Aziz kardeşim Prof.Dr.Coşkun Alptekin 1990-1993 yıllarında Atatürk Eğitim Fakültesi dekanlığı yaptı. 1994-1995 yıllarında Muğla Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi dekanlığı görevini yürüttü. 6 Şubat 1998 tarihinde Atatürk Eğitim Fakültesi tarih bölümü başkanlığını yürütürken vefat etti. Türk Tarih Kurumu aslı üyesi olan Coşkun Alptekin İngilizce ve Arapça biliyordu. Şehsuvar Hanım ile evli bulunan Alptekin'in Gökhan ve Begüm isimli çocukları vardır.

Vefatından bir hafta kadar önce fakülte'deki dekanlık odama gelmişti. Görüştük, sohbet ettik, rahatsız fakat zinde görünüyordu, eski hatıralarımızı tazeledik, her zamanki gibi zarif ve nezaketli idi. Adeta Allahaismarladık di-yordu. Şimdi tarifi mümkün olmayan bir his ile dışkapıya kadar uğurladım, helallaştık ve son görüşmemiz olmuştu.

İdareciliğe çok yatkın idi. Bütün idareciliği sırasında herkese eşit ve adaletle muamele ederdi. İnsanoğlunu mahlukların en şerefliisi olarak değerlendirdi ve ona göre muamele ederdi. Dostlarına olduğu kadar, asistanlarına ve öğrencilerine yakın ilgi gösterir onların her meselesi ile ilgilenirdi. Rah-

metli hocamız Prof.Dr.H.Dursun Yıldız, Fen-Edebiyat Fakültesi dekanı iken onun fakülteden ayrılmasını istemedi. Kendisinden sonra onu dekan yapmak istiyordu. Ancak, bir süre sonra Atatürk Eğitim Fakültesi dekanı oldu. Coşkun Bey'den sonra da bana sen dekan olursun dedi. Bizi hep halef selef görmek istiyordu. Ruhu şad olsun.

PROF. DR. COŞKUN ALPTEKİN'İN YAYINLARI

“Selçuklu Paraları”, *Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, III, (Ankara 1971), s. 435-591).

The Reign of Zengi (521-541/1127-1146), Erzurum 1978.

“Erzurum Kongresi”, *Atatürk Üniversitesi Atatürk Devrimleri Enstitüsü Dergisi*, I/1 (Erzurum 1978), s. 35-49.

“Azerbaycan”, *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi*, 14/1 (Erzurum 1986), s. 35-51 (Guy Le Strange, The Land of Eastern Caliphate, London 1966, s. 159-171'den Tercüme).

“Saltuklu Sikkeleri”, *Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi*, *Ord. Prof. Dr. Ahmed Zeki Velidi Togan Özel Sayısı*, 13/1 (Erzurum 1985), s. 293-296.

Dimiş Atabeğliği (Toğteginliler), İstanbul 1985.

“Zengi”, *İslam Ansiklopedisi*, XIII (İstanbul 1986), s. 526-532.

“Zengi'nin Urfa'yı Fethi”, *Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Araştırma Dergisi*, 14/1 (Erzurum 1986), 69-78.

“Musul Atabeğliği Zamanında Posta Teşkilatı”, *Türklük Araştırmaları Dergisi*, 2 (İstanbul 1986), Ankara 1987, s. 15-17.

“Selçuklular Döneminde Kayseri”, *I. Kayseri Kültür ve Sanat Haftası Konuşmaları ve Tebliğleri*, 7-13 Nisan 1987, Kayseri 1987, s. 16-18.

“Dimiş Atabeğliği”, *Tarihte Türk Devletleri*, I, Ankara 1987, s. 411-417.

“Musul Atabeğliği, Zengiler”, *Tarihte Türk Devletleri*, II, Ankara 1987, s. 423-427.

- “İzmir Türk Beyliği (Çaka Beyliği)”, *Tarihte Türk Devletleri*, II, Ankara 1987, s. 477-481.
- “Selçuklular Zamanında Türklerin Irak ve Suriye'ye Tesirleri”, *Kaynaklar*, 5 (İstanbul 1987), s. 66-70.
- “Erbil'de Bir Türk Beyliği - Begteginliler-”, *Türklük Araştırmaları Dergisi*, 3 (İstanbul 1987), Ankara 1988, s. 1-10.
- (Selçuk Mülayim ile), “Prof. Dr. Muammer Kemal Özergin'in Hayatı ve Eserleri”, *Türklük Araştırmaları Dergisi*, 3 (İstanbul 1987), Ankara 1988, s. 283-294.
- “Büyük Selçuklular”, *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, VII, İstanbul 1988, s. 95-213.
- “Irak Selçukluları”, *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, VII, İstanbul 1988, s. 291-337.
- “Dimaşk Atabegliği (Tuğtekinliler)”, *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, VII, İstanbul 1988, s. 471-531.
- “Musul Atabegliği (Zengiler) (1127-1233)”, *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, VII, İstanbul 1988, s. 63-80.
- “Erbil Atabegliği (Beğtekinliler)”, *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, VIII, İstanbul 1988, s. 63-80.
- “Artuklular”, *D. G. Büyük İslam Tarihi*, VIII, İstanbul 1988 s. 170-183.
- “Türkiye Selçukluları”, *D. G. Büyük İslam Tarihi*, VIII, İstanbul 1988, s. 288-382.
- “Adakale”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, I, (İstanbul 1989), s. 340-341.
- “Ahdas”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, I, (İstanbul 1989), s. 508-509.
- “Aksungur”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, II, (İstanbul 1989), s. 286.
- “Aksungur el-Porsuki”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, II, (İstanbul 1989), s. 297.
- “Alçı”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, II, (İstanbul 1989), s. 352.
- “Ali Küçük”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, II, (İstanbul 1989), s. 410.

- “Selçuklu Devleti Askeri Teşkilatının Eyyubi Devleti Askeri Teşkilatına Tésiri”, *Belleten*, LIV/209 (Ankara 1990), s. 117-120.
- “Ata”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, IV, (İstanbul 1991), s. 32-33.
- “Atabeg”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, IV, (İstanbul 1991), s. 38-40.
- “Belek B. Behram”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, IV, (İstanbul 1991), s. 402-403.
- “Böri”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, IV, (İstanbul 1991), s. 326-327.
- “Selçuklular Zamanında Harput”, *Tarih İçinde Harput*, Elazığ, 1992, s. 45-51.
- “Selçuklularda İnsani Değerler ve Hukuk”, *Türklerde İnsani Değerler ve İnsan Hakları, I: Başlangıcından Osmanlı Dönemine Kadar*, İstanbul 1992, s. 377-385.
- “Türkiye Selçuklu Sikkelerinin İlk Örnekleri ve Bunlar Hakkında Bazı Mülahazalar”, *IV. Milli Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri Bildirileri 25-26 Nisan 1994*, Konya 1995, s. 127-134.
- “Türkiye Selçuklularının Kestirdikleri İlk Paralardan Örnekler”, *Hakkı Dursun Yıldız Armağanı*, Ankara 1995, s. 91-97.
- “I. Haçlı Seferi Sonunda Diyarbakır Bölgesi'nin Siyasi-Askeri Yapısı”, *Uluslararası Selahaddin-i Eyyubi Sempozyumu, 23-24 Kasım 1996 Diyarbakır*.
- “XI-XII. yy.da Selçuklular ile Atabeyliklerde Posta ve İstihbarat”, *Uluslararası Haçlı Seferleri Sempozyumu 23-25 Haziran 1997 İstanbul*.

Ders Kitapları

(Hakkı Dursun Yıldız, İlhan Şahin ve İdris Bostan ile birlikte), *Tarih*, Lise I, II, III Ders Kitabı, İstanbul 1990.

Yönetiminde Yapılan Y. Lisans ve Doktora Tezleri:

Yüksek Lisans Tezleri:

Gülây Bezer, *Begteginli Devri Kaynaklarının Tahlili*, Erzurum 1983.

Namık Gök, *Sincar Atabeyliği'ne Dair Kaynakların Tahlili*, Erzurum 1983.

Mehmet İnan, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Okçuluk Sporü ve Temel Teknikleri*, İstanbul 1992.

M. Sait Polat, *Anadolu Selçuklularında Ticari Hayat*, İstanbul 1992.

Yakup Şentürk, *Selçuklularda İktisadi Hayat*, İstanbul 1993.

İsmail Arslanhan, *Irak Selçuklu Sultanı I. Tuğrul*, İstanbul 1993.

Dursun Dilek, *Türkiye Selçukluları Devrinde Konya Medreseleri*, İstanbul 1994.

Cengiz Tomar, *Memluk Devleti'nin Kuruluşu 1240-1260*, İstanbul 1996.

Doktora:

Gülây Öğün Bezer, *Begteginliler (Erbil'de Bir Türk Beyliği) 1132-1233*, Erzurum 1987.

Sadi S. Kucur, *Sivas, Tokat ve Amasya'da Selçuklu ve Beylikler Devri Vakıfları*, İstanbul 1993.

Hüseyin Kayhan, *Sultan Mesud Devri Irak Selçukluları Tarihi*, İstanbul 1994.

Abdurrahim Tufantoz, *Mervanoğulları*, İstanbul 1994.

Hasan Hüseyin Adaloğlu, *Büyük Selçuklu Devleti ile Abbasi Halifeliği Münasebetleri*, İstanbul 1996.

M. Sait Polat, *Moğol İstilasına Kadar Türkiye Selçukluları'nın İktisadi" ve İctimâî Yapısı*, İstanbul 1998.